

ELŐFIZETÉS:

Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre 3 ft.
Negyed évre . . 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét illető
küldemények a szerkesztő-
nek. anyagiak a laptulaj-
donosnak küldendők.

HIRDETÉSI DIJ:

egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyitár sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.

A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvomlá-
dójában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

A csalán, mint kulturnövény.

— Rámi. —

A mint lapunk múlt számában említettük Selmausz Endre gazdasági egyesületi elnök meghívására Diener Ede a francia rámi-termelő és feldolgozó társulat megbízottja lerándult városunkba s nagy számú hallgatóság előtt igen érdekes előadást tartott a rámi új művelési növényről. Előadása kapcsán bemutatta a rámit feldolgozott és feldolgozatlan állapotban, bemutatta azon csodás szépségű szöveteket, melyek e növény rostjaiból gyártottak.

A mai sanyarú gazdasági viszonyok közt, a midőn gazdasági válságunk mesiasásként főleg a kereskedelmi növények termelését tartják: bizonyára szolgálatot teszünk olvasóinknak, ha e növényről, mely hivatva van egy új, igen jövedelmező termelési és iparágat teremteni, az előadás — s idegen nyelven írt munkák után egyet s mászt elmondunk olvasóinknak.

A rámi vagy ráme az urticinae-k rendjébe tartozik, tehát oda, hova a csalán-, kender-, és komló-félék. Családja az urticaceae-k. A rámi (urtica utilis) a közönséges csalán páre (urtica urens) testvére, évelő növény, vagyis egyszer elvetve vagy ültetve, évekig tenyész és sarjadjik.

A kínaiak voltak az elsők, akik e növény hasznát felismerték. A kínaiakon kívül művelik régebben e növényt még Japán- és Indiában. Dacára, hogy e tartományokban már rég művelik, és a belőle készült szövetek szépsége, tartóssága kétségtelen: mégis csak korlátolt mérvben üzik tenyésztését, mert első, nyers feldolgozása ott kézzel s igen lassan megy. De van még egy másik akadály is, mely hazájában nagyobb terjedelemben való termelését korlátozza. Ugyanis főbb aratásai azon időbe esnek, midőn e vidéken az időszaki esőzések beállanak. Ekkor pedig könnyen penészesedik ott minden, tehát a félzölden levágott rámi is. Ha a levágott zöld rámit a penész meglepi, rostszála 1—2 nap alatt tönkre mennek, ezért ott rostszálaiknak fásrészeitől való elválasztása rögtön aratás után és pedig nagy fáradsággal kézzel eszközölteik. Az angol „Ost-Indisches Compagnie” belátva a rámi fontosságát, nagy pályadíjakat tűzött ki olyan gép szerkesztésére, mely képes a zöld rámit feldolgozni, de a pályázat meddő volt.

A legújabb időben kísérletet tettek a rámi termeléssel Észak- és Délamerikában, Franciaország déli részén, Spanyol- és Olaszországban. Itt minthogy a learatott rámi megszárrítható s alkalmas géppel, mint a kender szárazon tilolható, termelése sikeresnek ígérkezett, különösen Franciaország déli részén. Ma már van célszerű és olcsó munkájú rámi filó gép is. Schieffner Th. Eugen textil mérnök találmánya. E gép, mely a budapesti Schlick gépgyár cég által is gyártatik, július közepé táján Budapesten működés közben be fog mutatni. (E próbátolásra előre felhívjuk az érdeklődők figyelmét.)

A rámi féltropikus növény. Túlságos nagy meleget nem igényel ugyan, de keményebb téli gyökértörzsei megfágnak. Talajban nem változatos, de megkívánja a kellő nedvességet, különösen első aratása után (június), midőn a föld csupaszon marad, ha nincs eső, okvetlen öntözni kell.

Éghajlati és talaji igényeit tekintve, hazánk déli részeiben a rámi tenyészhető, még pedig leginkább Slavóniában, Bácskában s feljebb körülbelül Kalocsáig.

Termelése és művelése körül az eljárás röviden a következő.

Minthogy magról való tenyésztése a Franciaországban s nálunk tett kísérletek után csaknem teljesen sikertelennek bizonyult, csakis gyökértörzseinek elültetése útján szaporítható. Gyökértörzsek beszerezhetők Franciaországban a ramie művelő társulattól vagy Diener Eduárdtól (Budapest Vadász-utca 15.) Valószínűleg még a folyó évből létesül Zombor tájékán is egy ramie telep,

tehát a jövő évben itt is beszerezhető lesz a ramie gyökértörzs. Franciaországból hozatva ezere 25 firtba kerül, de ha létesül a Magyarországi telep, ára tetemesen csekélyebb lesz.

A jól felszántott föld, ha soványabb megrágyáztatván, minden □ méternyi földbe 6—8 em. mélységre 5 gyökértörzs ültetendő. Az elültetett és beföldelt gyökértörzsre a földet lehető keményen le kell taposni vagy kézzel nyomni, hogy a kiszáradástól megóvassék. Az ültetés ideje: kora tavasz. Körülbelül 3 hó mulva (június hó) az új ültetés 1/2, 1/3 méter magas hajtásokat hoz, ezt ekkor le kell vágni, hogy a gyökértörzs új, erőteljesebb hajtásokat hozzon. Ezen első aratás, minthogy az első hajtások rostjai igen gyengék nem sokat ér, de azért okvetlen aratni kell, hogy a gyökértörzs a kellő erőbe jöjjenek.

Midőn az első aratás megtörtént, szeptember-október hónapra a rámi erőteljesebb és használható hajtásokat hoz, melyek 3/4—1 méter magasságuk s feldolgozásra már alkalmasak. Az aratás kaszával történik. Megjegyzendő, hogy a rámi akkor vágható, midőn felülről a hegye kezd barnulni, de ez még ne legyen nagymérvű, s mindég inkább éretlenül vágassuk a rámit, mint túl éretten, mert a túlérett rámi elfásodik és rostja silányabb lesz.

Aratás után, amennyiben begyomosodunk, célszerű fogas boronával megjárattani. Az öntözése, amint fentebb említettem, a júniusi aratás után, ha eső nem esik okvetlenül szükséges és pedig minden héten egyszer mindaddig, míg a növény maga magát be nem árnyékolja.

Ennyiből áll a rámi első évi munkája. A rámi nagyobb meletget nem kíván ugyan, mint a mi nyaraink szoktak lenni, de telünket kissé sokalja, s ha övintézkedést nem teszünk, künn a talajban telelő rámi gyökértörzs nagyobb hidegben mind egy szálíg elfagynak: ez övintézkedés pedig abból áll, hogy a rámi földek télire polyvával, szalma törekkkel behintendők. A második évtől kezdve, midőn a növény már dúsabb lombozatot hoz, saját levele is használható e célra, ami jó trágya is egyszersmind.

A rámi Indiában ad 4—5 aratást, nálunk kettőt, esetleg harmat.

Az első től után a gyökértörzs már jól megerősödtek. A második évben június közepéig minden től 2—5 szárat hajt, melyek 1—1 1/4 méter magasak: ekkor lesz a második év első aratása. A második aratás vidékünkön körülbelül augusztus hóra esik s ha a körülmények kedvezők lesznek, október végével még harmadszor is arathatunk.

A második év végével a gyökértörzsüket kiszedegetjük s ketté vágva felét visszautlétjük volt helyére, felét pedig szétvagdalva felhasználhatjuk új telep készítésére.

A rámi ültetvény ne legyen nagyon ritka, mert mint a kender is ez esetben nagyon elágazik s fonásra kevésbé alkalmas rostot ad. Az sem előnyös, ha nagyon sűrű, mert így rostjai túlfinomnak lesznek. Legnormálisabb, ha minden gyökértörzsnek 5—7 hajtása van, vagyis egy □ méteren 100—15.

A másik évtől kezdve a termés egyenletes. Az összes munka ez évtől kezdve: aratás, fogsolás és öntözés.

(Folytatása következik.)

Rombay Dezső.

Alispáni jelentés.

(1886. június 22-én.)

Meltóságos főispán ur!

Tekintetes megyei törvényhatósági bizottság!

A folyó évi május hó 5-én tartott közgyűlés óta történt fontosabb eseményekről van szerencsém jelentésemet következőkben összefoglalni:

I. A közvetlenség behatása alatt, miandenekelőtt azon veszteségről kell megemlékeznem, mely ezen tekintetes bizottságot s vele anyamegyénket bajsai Vojnics Jakab megyei bizottsági tagnak folyó hó 19-én hosszas szenvedés után történt elhunytává érte, — a fájdalomt és részvétet, melynek ezen megemlékezésem által kegyeletes kifejezést adok, növeli azon körülmény, hogy a körünkbeli elragadott férfiú csak 41 éves s így férfikorának legszebb szakában állott, s hogy

annak idejében mint országgyűlési képviselő, mint ezen bizottság tagja, majd hosszas betegségének beállta előtt, mint a megyei gazdasági egyeslet fáradságot nem ismerő tevékeny alelnöke magának érdemeket szerzett — s így közéletünk oly kedves alakjától fosztott meg, ki kiváló tehetsége, vagyoni és társadalmi állása következtében, a megyének és édes hazánkuk még bizonyára sok és fontos szolgálatokat tett volna hivatva teljesíteni.

II. A központi tisztviselők és a járási hivatalok fenakadás nélkül végezték teendőiket, időközben pedig a hódásági és ó-becsei szolgabírói hivatalokat megvizsgáltam és mindkét hivatalt rendben találtam.

III. A megyei házipénztárt az ott kezelt alapokkal, ugy a megyei árvapénztárt, a becsatolt jegyzőkönyvek tanúságaként, az előirt módon megvizsgáltam és teljes rendben találtam.

IV. A megyei székházépítési alap hátralékából időközben 104 firt 70 1/2 kr. leírásba hozatván, ezen alap behajtás alatt álló hátraléka 1975 firt 14 1/2 kr.

V. Az 1885-ik és azt előző évi közmunkaváltásig hátraléka az elmúlt közgyűlés alkalmával kitett 40,881 firt 32 krt, erre befolyt a mai napig 431 firt 55 kr., a mai közgyűlésen a fenálló szabályrendelet értelmében leírásba hozatni javasoltatik 1048 firt 06 kr., maradt tehát még a hátralék 39,401 firt 71 kr., melynek beszedése iránt a szükséges eljárás szintén folyamatban van.

VI. A közpénztári számadásokból a számvevő-ségnél a mult közgyűlés alkalmával feldolgozás alatt maradt 102 drb, ehez beérkezett: 1884-ik és előző évi észrevételek folytán kiegészített 23 drb, összesen 125 drb. Ezekből elintéztetett a) észrevételekkel 21 drb, b) a mai közgyűlésre előterjesztett 17 drb, összesen 38 drb, e szerint feldolgozás alatt maradt 87 drb.

VII. A mult közgyűlést követőleg már május 12-én érkezett meg a csatornák mentében felmerült belvizbajok megszüntetésére a nagyméltóságú kir. közmunka- és közlekedési miniszterium részéről kiküldött Mallina Gyula miniszteri főmérnök ur, kinek társaságában Lisznyi Tihamér kir. főmérnök a VIII-ik kerületi kulturmérnökség főnöke, ugy Medvezky Zsigmond kir. folyamamérnök és a Ferenc-esatorna részvénytársaság képviselőjében kiküldve volt Heinz Albert főmérnök kíséretében május hó 13. és 14-én az újvidék-kis sztapári, 15. 16. és 17-én a régi Ferenc-esatornát, 18. és 19-én pedig a bezdán-bajai tápcsatornát — gőzhajón, majd Baracsától Bajáig dereglyén bejártam, a fenforgó panaszok és kívánalmak iránt, az összes csatornamenti községek és érdekelteket meghallgattuk s mindezek, ugy a csatornák vizmagasságáról — eszközölt felvételek és helyszíni szemlék által a fenforgó viszonyokról közvetlen meggyőződést szereztünk — megfelelő jegyzőkönyvek vétettek fel, melyek a miniszteri kiküldött által, a megfelelő orvoslás kinyerhetése tekintetéből, a nagyméltóságú kir. közlekedési miniszteriumhoz terjesztettek. Én az annak idején Vaály István kulai lakos konkrét panaszra folytán, tett előterjesztéshez képest, a főslyt az eddig meghatározottan maximális vízállásoknak csatornánként, illetve öblözeteként leendő megállapítására, és az engedélyezendő vizmagasságnak az 1870. XXXIV. t. c. 8. §-a és az 1885. XXIII. t. c. ből folyólag minden zsílip és hidnál felállítandó vízmércék leendő kitüntetésére; a hiányos, illetve eiegtelen műtárgyaknak helyreállítására, ugy az ócsatornamenti beömlésztő kivágásoknak fentartása és telekkönyvi biztosítására fordítottam; ezenkívül pedig a községek és érdekeltek által előadott jogos kérelmeket támogatásban részesítettem.

Ha, amint hiszem, a nagyméltóságú kir. közlekedési miniszterium, a fenforgó és igazolt bajok orvoslását, az előadott módok alkalmaztatásával elintézendő, ezen nagyrészt még hivatali elődóm alatt már vizsgálat tárgyát képezett panaszok végre megszüntetnek és a nagy közönség a forgalmi viszonyok szempontjából tényleg jótékony csatornák iránt bizonyára szívesen fog jobb vélemény formálni és a törvényes vizállással szemben még fenmaradó belvizbajaink orvoslását — kivált ha mint az kérve lön — a csatornatársulat az általa előidézett víznövelés arányában a szabályozásokhoz is hozzájáruland és az öt meg nem illető vízdíjakról lemondand — ha áldozatokkal is — örömmel fogja lehetővé tenni.

Ez úton is meggyőződhetett a kiküldött bizottság a már foganatosított belvizrendezés sikeréről, melyek a csatornák vidékét már is részben kedvezően átalakították; de örömmel győződhetett meg arról is, hogy az érdekelt községek és birtokosok a hosszú panaszok helyett már igen szívesen lépnek az önségely terére, és úton útfélen kéri a szabályozásoknak folytatolagos foganatosítását, illetve a többi vidékekre való kiterjesztését.

A belvizügyi munkálatok közül a torzsa-ó-kériknél ugy a földmunka, valamint a hidak, a verbász-keresztúrnál pedig a hidak felülvizsgálata, az illető érdekeltségi képviseltek közbejöttével sikeresen megéjtett s a Keresztúr község határában levő munkálatok befejezése iránt, a további intézkedések megtétek.

vényhatósága holnap
sorozattal: 1. Bel-
átveendő színház-
sirat, Sztójcskovits
zett folyó évi 27-ik
Városi közigazga-
lásról igazolatlanul
patósági átiratok. 5.
nyes jelentése, Ba-
miniszteri leiratban
dosított új vágóhíd
6. Az artézi kút
okra vonatkozó vá-
választmányi javas-
kockakövekkel le-
Lankovits Antalfé-
szett küldöttség-
lőterjesztése, Hoff-
gyártári tartalék-
gyában. 10. Hoff-
kérvénye, hat heti
Fruber Vince ren-
heti szabadságidő
stván városi adó-
szabadságidő meg-
si adószámtisztnek
gadása iránt. 14.
terjesztett szabály-
porításnak a város
15. Netán időköz-
elvezetés. Miután
rdemleges elinté-
ség igényeltetik,
ag urak bizonyos
beli izr. népiskolai
tandíjért ismétlő
éséget kereső diá-
siky műegyetemi
alatt megtartott
15 megbukott.
ak szerepel.
ak és Fernbach
ett, sikerült kedé-
an a Sikarában,
rak, a főgymna-
fogatták. A va-
ndégül meghítt
forgatták a meg-
ég a táncér ki-
ngos elismerést
t emlékével tér-
testület Szárics
zta, hogy Ber-
tai Híradó mult
niatt.
nyszéki fogház
ek f. évi július
esen eladatnak,
ására tudatjuk,
konként kap-
kereskedésében.
kihullott szikra
saság megtéri-
eg a napokban
lmából.
ovits Szidónia,
rában elhunyt.
negyénkből.
Piszaja Adáról
Deutsch Ignác
ács-Földvállról
Polákovicznak,
m. tengerivel,
n. társ. 6. sz.
gerivel Russo
uszálya Ujvi-
fiának. Buda-
a Györje és
m. buzával és
ri gőzh. társ.
és 2900 mm.
A. Krisztinája
0 mm. zabbal
Maták Balázs
éves asszonyt,
tében meghalt.
i kir. bírósági
a kisasszony-
rvényjavaslat
ot intézett a
s végett meg-
ek. A felirat
anem a szesz-
el, mert bor-
porok javítva,
ge alatt kül-
nek megaka-
gyar bort az
il a határon
ők figyelmét
égül azt ki-
l vagy rossz
és palack-
bor.”
okozott
alkalmával
mi miniszter
kat, hogy a
nennyiben a
s a tulajdo-
szállásolási
élyegkötele
A budapesti
létre, ennek
legjobb időt
ívatárokkal

Felhívás. Több oldalról történt felhívásnak engedve, ezenel tudomására hozom a t. c. közönségnek, hogy f. évi július 1-től kezdve augusztus 15-ig, az újonnan épített népiskola mellett levő nyári, újított tornahelyiségben 6—12 éves fiú és leánygyermek részére testgyakorlati órákat fog tartani. Egyben tisztelettel feleltem, hogy a fiúgyermek részére hetenként: hétfőn, szerdán és pénteken délutáni 6 órától 7-ig; a leánygyermek részére pedig kedden, csütörtökön és szombaton délutáni 6 órától 7-ig terjedő oktatást adok. A felvételt iránt az említett tornahelyiségben naponta délutáni 6 órától 7-ig lehet értekezni. Demetrovits Sándor

Körzés. Thiermann Izidor mármarosai illetőségű, izraelita vallású, 40 éves, nős, szabósegéd folyó hó 20-án éjjel Kuláról munkaadójától, Wolf Bernáttól, igazolási jegyének hátrahagyásával, megszökött és egy varrógépet és 40 forint értékű varratlan ruhát magával vitt. A kulai szolgabíró közölte.

A budapesti népevelők együletében hosszabb idő óta tárgyalás alatt van az elemi olvasókönyvek javításának szükség. A legelső ott ismertett és méltányolt olvasókönyv a napokban jelent meg, mely az ott vitaközben kifejtett nézetek számbavételével íratott, s ezért is remélhető, hogy végre ugy a tanerők igényeit kifogja elégiteni, mint megkönyvitni azon számtalan gyermek igényeket kik olvasni tanulnak. Írója: Szaák Lujza, a szabóakai tanító képző kintű nevelőké, budapesti tanárnő, kítől a minap megjelent: „Betűismerési rendszere” a szakbírálok által egyhangulag elismerésre méltatott. Az első tanosztály (elemi) számára kiadott olvasókönyv rendszere igen jó és helyes; anyaga érdekes, tartalmas, szív és elmekepző. Nyelvezete tiszta és könnyed; s méltán remélhető felőle, hogy a gyermekek nem kötelességből, hanem kedvtelésből fogják általa az olvasás megkönyvitett feladatát elsajátítani. A díszesen kiállított s 99 lapra terjedő mű ára 10 krajcár melyből a 10% a hírlapírói s 5% az országos tanítói árvaház javára fordítatik.

Az újvidéki tüzoltó-egyesület ma a futtaki erdőben táncal egybekötött erdei mulatságot rendez.

Öngyilkosságok Szabadkán. Oppitz Rafael nézész f. hó 22-én a „Hungária” szálló egyik szobájában föbe lötte magát. Öngyilkosságának oka ismeretlen. — Pásztor Franciska cseléd foszforfordattal megmérgezte magát. A boncolás alkalmával egy 5 hónapos méhmagzatra akadtak. Ugy látszik, a szegény elől menekült a halálba.

Hirtelen halál a Tökölánumban. Krsztanits Chariton, bajai születésű, 32 éves rajzoló, a ki mint ilyen Broghamer Széver műépítő irodájában volt alkalmazva, szerdán este megjelent a Tököl-féle ismert nevelői intézetben s engedélyt kért és kapott, hogy az éjet végzett orvostanhallgató öcsésének, az intézet növendékének ágyában tölthesse. Másnap reggel, tudva, hogy K. hosszabb idő óta betegeskedik, nem háborgatták, hanem midőn a beteg még délután sem jött ki szobájából, 5 óra tájban bementek, hogy felkötse, azonban halva találták az ágyon. A szerencsétlen fiatal ember minden valószínűség szerint éjjel rohamos szívszélhűdésben, a nélkül, hogy segélyért kiálthatott volna, meghalt. Popovics V. István intézeti igazgató azonnal személyesen jelentette az esetet a IV—V. kerületi kapitányságnál, honnan egy tisztviselő ment ki a haláleset felvételére s a szerencsétlen fiatal ember holttestét beszállíttatta a Rókus halottas házába. Az elhalt rokonait az intézet igazgatója azonnal táviratilag értesítette a szomorú esetről.

Urnapiján a nagy mise alatt Tessényi Eulmika. a és Mattyasovszky Dezsőné, majd Fejér Eulmika. a. áhitatra gyűjtő művészi ihlettel énekeltek.

A zombori ipar- s kereskedelmi iskola tanulói — mint már a „Bácska” 48 számában említve volt — munka-kiállítást rendeznek. Az intézet tantestülete már ez évi március hó 4-én tartott konferenciáján kimondta, hogy az idej tanév befejeztével kiállítás tartassék s ez a tanulókkal azonnal közöltetvén, lelkes, buzditó szavakban hívták fel a közreműködésre.

A tantestület rendező bizottsággá alakult s hetenkint e tárgyban konferenciát tartott. Megalakultak minden egyes osztályra nézve az u. n. osztálybizottságok, a melyek osztályonként az osztályfő, a rajztanító s ezeken kívül 6—8 tanulókból állottak. Az osztályfők lajstromba iktatták a kiállításon közreműködésre jelentkező tanulókat; a bizottságok érintkezésbe léptek a jelentkezők főnökeivel, figyelemmel kísérték a tanulók munkálkodását s személyesen ellenőrizték azt, hogy a kiállítandó tárgyak valóban a tanulók által készítettessenek.

Miután ekként a kellő előkészületek idejében megtették, lépett a tantestület tervével a nyilvánosság elé. E hó 24-ére összehívta az itteni iparosokat. Bittermann Nándor az értekező elnökéül választatván, előadta, hogy az iparos és kereskedő tanulók július hóban munka-kiállítást szándékoznak rendezni; kiemeli e nemes célt s rámutat azon fontos következményekre, a melyek e kiállítással járnak s lelkes szavakban kéri a jelenlevőket e nemes ügy élénk felkarolására.

A nagy számmal (körülbelül hatvanan) összejött iparosok élénk helyesléssel fogadták az elnök szavait, mire kezdetét vette a kiállítás főbb momentumainak megbeszélése.

Az ipar- s kereskedelmi igazgató beszámolt a tantestületnek eddig tett működéséről s felhívja a gyülekezetet először is a kiállítási helyiségnek megjelölésére. A jelenlevők a városháza nagytermét tartják e célra legalkalmasabbnak s ennek megnyerésére egy bizottságot küldenek ki e város polgármesteréhez. Megalakult ezután a rendező s a bíráló bizottság. Kimondatott az, hogy a kiállítás július hó 4-én d. e. 10 órakor fog ünnepélyesen megnyitvatni, erre a főispán, a polgármester, az alispán, a tanfelügyelő, a kir. törvényszék elnöke, az elsőfokú iparhatóság feje, továbbá az ipariskola körül nagy érdemeket szerzett Schaffner József ur küldöttségileg fognak meghivatni. Határozattá vált, hogy a kiállítási helyiségbe csakis belépő-jegyvel léphetni; a belépő-jegy ára 10 krban állapított meg. Az ipar- s keresk. iskolai tanulók belépő-jegy nélkül bocsátatnak a kiállítási terembe.

A tantestületől s ezenkívül 33 tagból álló rendező bizottság e hó 27-én tartott értekezőt, a me-

lyen már a kiállítás részletei állapították meg. E részletekről, valamint egyebekről is, a „Bácska” jövő számában emlekezünk meg.

Ismét cirkusz. Városunkban tegnap óta valami Merkel-féle cirkusz tart előadásokat. A rendkívüli nagy alkotvány, majd kétezer ülő- s ugyanannyi személyre való állóhellyel, az új templomnál terül el. Az oroszlan, elefántok és egyéb tropikus égáji állatok mellett 60 ló és 97 tagu személyzetből áll a társulat. Tegnapelőtt vasárnap még Eszéken játszottak és tegnap hétfőn már két óra alatt felállították a rengeteg, vízmentes ponyvával fedett szinkört. A délutáni előadások a gyermekek számára leszállított áron adatnak. A bemutató menet ma délután fog megtartatni.

Bakay Nándor körútja.

Az állam gondoskodásának tárgyát képezhető, közigazdasági kezdeményezések, Bács megyében már azért is teljesítettnek, mert ezen megye népessége elég hajlammal bír a közigazdasági kultúrára, úgy, hogy az állami kezdeményezések és ösztönzések kárba nem vesznek; a mely körülményt a hivatott intéző közegeknek mindig szem előtt kell tartaniok; hogy t. i. a közérvel hozott áldozatok a közre nézve hasznosíthatók legyenek.

Közlebb egy hivatalos körutat tettem, — írja önmaga a Nemzethez, — ezen kis ország nagyságát megközelítő megyében, s a magyarállam eszme alapját képező magyarosodás kivételével, az egész megyében, az állami gondoskodás előttem ismert tényezőit, mindenütt örömdetes lendületben találtam. Igen természetes, hogy ezen eredményhez, nagy mértékben hozzájárul a megye vezetősége és a népesség munkás, szorgalmas közszelleme is. Noha másrészt az ódság sehol inkább nem virágozik, mint ezen megyében. Azonban, ez utóbbi fölött győz a közszorgalom akadályait fölismerő törekvés.

Az adai kir. földmives iskolát látogattam meg legelőször, miután már Ó Kanizsát és Zentát útba ejtettem. Nemcsak hogy túlnépesedve találtam ezen intézetet, de a nép között is nyomára találtam, az ezen intézetből vett okszerű gazdálkodás eredményének.

Maguk a szomszédos városok, valamint Ada is, bizonyos földmivelési pályőzódásra vezető ösztön nyomán kezdenek haladni. Szántásuk melyed, földgyengétségük arányosabb, a trágya értéke, becse, s ezzel hasznosítása emelkedőben van. Allataik simulnak, s az egész gazdálkodás bizonyos öntudatos gondolkodni kezdés nyomaira vail.

Különben is a három nevezett mezőváros, továbbá: Ó Becse és Szent-Tamás is egész valójokban átalakultak, az utóbbi évek során, s az uralkodó gabona válság dacára, rendkívül nagy lépésekben haladtak előre, a csinosodás terén is. A községi vagyon, a közutak, utcák, terek mind takarékos rendbe jöttek. Csak nem azt mondhatni: hogy itt-ott sokat is költöttek, a közdolgok emelésére nézve; sok drága kezvezet építettek. De, mindez kellett, ha lehetett!

A rengeteg pusztaságban, a tanyák gyönyörűen fásítottak; mindez egészen más képet nyújt az egykor sivár kietlen vidéknek. Ez a tiszai kerület képe.

A dunai vidék sarkában, az új telepítvényeken, még mindig meglátszanak a két főfolyam árjának gyakori ösztörölődéséből származó küzdelmeknek nyomai. Itt még a töltések biztonságban tartása szempontjából, folytonos állami, megyei és társulati gondoskodásra van szükség.

Ujvidék tájékán, Temerin, Járek felé, a gazdaság kezd átalakulni, s a gatona válság helyes beismerése alapján, kezdenek a gazdák beiterjesztőbb, változatosabb gazdálkodási rendszerbe átmenni. Takarmány, kereskedelmi és iparnövények termelése, mint a tiszai kerületben is, ugy ezen a tájékon is kezd nagyobb terjedelmet venni. A különben velünk sokban azonos faji sajátságokkal bíró szerb népesség kezd a házi gazdálkodás terén önműnt pontokat keresni; bár csak jókor haladjon még e téren.

Az újvidéki selyem gombolyító intézet megselelése alkalmával, de egyeből is, a gubókat beváltó helyeken, éppen a beváltás pillanatában járván, tapasztaltam, hogy az egykor csak a német ajku népesség által cultivált gubó termelés, ma csak nem túlnyomólag a szerb ajku lakosság által gyakoroltatik. Százezer forintot meghaladó összeg jön ez által minden befektetés nélkül a legszegényebb nép kezében forgalomba. Másként ezen intézmény, a nők és gyermekek között, a munkásság szellemét honosítja meg.

Megjegyzendő, hogy Ujvidék egyébként is a megye egyik nagyfontosságú határ városa kezd lenni, a mely az állami gondoskodás terén a közfigyelmet mindinkább kiérdemli, kihívja.

Forgalmi és közigazdasági szempontból, a megye dunapartai városai között főleg Palánka érdemli meg a figyelmet.

Ezen mezőváros rendkívül kezd élénkülni. Itt az utaknak, a megye egyéb részeiben történt célszerű átalakítása és télen át a vasút-hiány érezhető leginkább. Ugyan ez a baj meg van az innen Hódságon át Zomborig húzódó egész vonalon is.

Egyébként a megye kebelében, a csatornák mellett is, új élet kezd föllendülni, a mezőgazdaság átalakítására nézve.

A Michelsz-féle kender-kikészítő vállalat, a p. péklai rizstermelő telep, mely egy utóbbi bérlő társaság birtokába ment át, a bácsmegeyi 1—2 millió forintot érő kendertermelést egészen új fokra fogják emelni.

Ezen utóbbi irányban voltam és vagyok hivatva a megye lakosságára nézve hatást gyakorolni, ez volt célja utamnak is.

A 30—40 kendertermelő községben megfordulva, a főbb termelő helyeken, az előljárással és a termelőikkel gyülekezet tartván, szokvány-szabályokat állapítottunk meg a kenderkereskedelemre nézve.

Ettől eltekintve, az egész megyében az emelkedő kenderárak által ösztönzött gazdaközönség, új kedvvel fog a sok munkát, de sok jövedelmet is adó kendertermeléshez.

Még a Tiszavidéken is lendületet vett ezen termény fölkarolása; a zentai polgármester, Ó-Becsén egy szövetkezet, az adai földmivessiskola állnak itt a dolgozó élén.

A konservatív jellegű hódsághi és filipovai lakosság elhatározta, hogy szakít a régi rossz rendszerrel s a sárban áztatás helyett a tisztavízben való áztatást fogja meghonosítani, miáltal kenderük 30—40 százalékkal értékesebbé fog válni. Több község keresi, hogy hova állítsa föl az okszerű községi áztató medencét; a nevezettek már ki is jelölték a helyett.

Mind hajlandók eltérni a hibás rendszertől, pénz-áldozatot, pénzszegélyt egyik sem kér az államtól.

Az okszerű gyakorlati u. baigazítást szívesen fogadják. Csak experimentálni, luxus dolgokat produkálni nem kell, nem szabad; s az üdvös reformok keresztül fognak vitetni és sikerülni fog ezen megye kendertermelését kétszeres fokra emelni, s az áratat egyenes külföldi vevők megszerzése által szintén emelni.

Csupán határozott, erélyes intéző kézre van szükség; s a mi fő, a kormány további gondoskodására és a siker nem maradhat el.

Bakay Nándor.

Humor.

(Megtörtént igaz dolgok s mindez csak egy része a sok visszaélésnek.)

Élmények a legutóbb Ó-Becsén tartott orvosválasztás alkalmából.

1-ső jelenet.

Elnök: (egy szavazóhoz) Hogy hívják?
Szavazó: Veréb István.
Kinyilovics: (bizalmi férfiu) Elnök ur, ez az ember már szavazott, tessék elküldeni! Zsándárok fogják el!
Szavazó: Kérem, nem szavaztam, most jöttem a kapálásból.
Kinyilovics: Fogja be a száját, ne hazudozzon! Jegyző olvasson vagy 10—15 névvel előre!
Jegyző olvas... „Madar István”.
Kinyilovics: No lássa, hogy szavazott, szemtelen!
Elnök: De kérem, az Madár volt, ez meg Veréb.
Kinyilovics: Madár vagy Veréb az mindegy. Protestálok.

2-ik jelenet.

(Kinyilovics elvtársai a Trivó korcsmajából egy jól benyakalt magyart cepelnek fehér szavazólappal kezében.)
Elnök: hogy hívják?
Szavazó: Korcsik Pál a nevem, de nem lesz az ott kérem. (Erélyesen keresik, majd előre, majd hátrafelé, miközben a borvirágos többször beleszó: „Hiába keresik, ne is keressék!” míg végre is — nem találják.)
Elnök: Korcsik Pál neve a szavazólajstromban nem találtatván, külön jegyzékbe veendő. Öreg elmehe!

Szavazó: (ítató korteseihez) No lássák! Mondtam én, hogy nem vagyok benne. Tudtam én azt.
Elnök: (a kíváncsiságtól indítatva) Hát hogyan tudta azt?
Szavazó: Csak úgy, mert hát én koldus vagyok. Borbély Tóni és Zenyelák renegát főkortések (a szür alatt). Hogy mártel hát a Krisztó orvos ur borából inni, te bestia!?

3-ik jelenet.

Pap Mladen: (egy előállt szavazópolgárra mutatva). Elnök ur, ez az ember már szavazott, én protestálok.
Szavazó: Már hogy szavaztam volna, mikor még itt sem voltam.
Elnök: Hogy hívják?
Szavazó: Göres Ferenc.
(Keresik, de nevét nem találván, elutasítják.)
Szavazó: (Pap Mladenhez) No lássa, hogy nem szavazhattam, mivel hogy szavazatom sincs.
(Pap Mladen pirulna, ha tudna.)

4-ik jelenet.

(Jelentkezik egy piroscedulás szavazó.)
Elnök: Hogy hívják?
Szavazó: Karácsonyi Gyura.
A szavazólajstromban Karácsonyi György fordul elő.
Pap Mladen és Kinyilovics (tele torokkal) Nincs konstátálva, hogy Gyura a Györggyel azonos volna, nem szavazhat. Meunen!

5-ik jelenet.

(Jön egy fehércedulás szavazó.)
Elnök: Mi a neve?
Szavazó: Grosityárovics Grga.
A szavazólajstromban Milutinovics Milutin fordul elő.
Pap Mladen, Kinyilovics és a szomszéd Pecella községbeli Hopp Pántó ökölbe szorított érvekkel iparkodnak a két név azonosságát bebizonyítani, mi Borbély Tóni, Zenyelák Antal, Kolbász Pista és Fejlesztés Jankó renegát gyásmagyarkák alapos argumentálásával fényesen sikerül.

6-ik jelenet.

Elnök: Kire szavaz?
Szavazó: A magyar orvosra.
Kinyilovics: (bőszülten felugorva s fenyegetőzve) Megtiltom, hogy így szavazzanak. Ez sértés a szerb nemzet ellen. Nevet tessék mondani!
(A háttérben Prusnyaki Imre, Lilaszin Józsi és Schlimmer Gyuri hajtók, egymáshoz: Pajtik! E már kicsit sok. Ne dobjuk-e vissza? — Hm! ha már el nem költöttük volna?! Gyásmagyarkák vagyunk mindk komé, aszondom. Mellőket verik, de már késő!)
Egy mindvégig jelenlét választó polgár.

Naptár.

Junius.

Havi és heti nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
29 Kedd	Pét. és Pal ap	Péter és Pál 17	Szabel és Iz.
30 Szer.	Pál ap. em.	Pál ap. eml. 18	Leonc vt.
1 Csüt.	Theodorik	Tibold	19 Judás apost.
2 Pént.	Jéz. sz. Sziv. ü.	Sarl. B. Assz. 20	Methód pk.

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVAN LAJOS.
Laptulajdonos és kiadó: Bittermann Nándor

Árverési hirdetemény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori tekintetes királyi járásbíróság 7611., 7682. és 7683. számú végzése által Bochner János brünni kereskedő cég javára Theodorovits S. zombori lakos ellen 299 frt, 150 frt és 50 frt tőke, ennek esedékesége napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 80 frt 60 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 1250 frtra becsült 50 drb fekete, barna és kék női téli kabátokból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladotnak.

Mely árverésnek a 4130./1885. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Zomborban alperes üzletében leendő eszközzésére 1886. évi július hó 9-ik napjának délelőtti 11 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak. Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zomborban, 1886. évi június hó 27-én.

Cservenka Lajos,
kir. bír. végrehajtó.

Árverési hirdetemény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori tekintetes kir. járásbíróság 5606/1885. számú végzése által Hamerschlag testvérek bécsi cég javára Theodorovits S. zombori lakos ellen 100 frt tőke, ennek 1885. évi augusztus hó 1. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 22 frt 27 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság felülfoglalt és 624 frt 50 kr-ra becsült rőfosáruk és érekeporsókból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladotnak.

Mely árverésnek az 5735/1885. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Zomborban alperes üzletében leendő eszközzésére 1886-ik évi július hó 2. napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zomborban, 1886. évi június hó 18-án

Cservenka Lajos,
kir. bír. végrehajtó.

Árverési hirdetemény.

Vajszka község előjárói közhírré teszik, hogy a község, mint erkölcsi testület tulajdonát képező **italméri regáljog nagykorcsma épülettel** 1886. évi október hó 1-től 1889. évi szeptember hó 30-ig terjedő három évi időtartamra nyilvános szóbeli árverés útján **1886. évi július hó 11-én d. u. 3 órakor** a község-háza tanácstermében hasznóbérbe adatik.

Árverezők tartoznak az árverés megkezdése előtt 300 frt bánatpénzt a községi bíró kezéhez letenni.

Egyéb árverési és szerződési feltételek a község házában betekinthetők.

Vajszkán, 1886. évi június hó 15-én.

Mihájlovits Mihály, **Begov Iván,**
jegyző. 3-3 bír.

Árverési hirdetemény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori tek. kir. járásbíróság 3133/1885. számú végzése által Hirschler & Wenig brünni kereskedő cég javára Theodorovits S. zombori lakos ellen hátralékos 261 frt 51 kr tőke, ennek 1885. évi december hó 5. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 14 frt perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 810 frtra becsült férfi kalapok, női testfűzők és egy nagy fényezett álló tükörből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladotnak.

Mely árverésnek az 5157/1885. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Zomborban alperes üzletében leendő eszközzésére 1886. évi július hó 9-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak. Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zomborban, 1886. évi június hó 27-én.

Cservenka Lajos,
kir. bír. végrehajtó.

Pályázat.

Mohol községben leköszönés folytán az adótszti állás megüresedvén, felhivatnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, miszerint pályázati kérvényeiket a választási határidőig vagyis f. évi július hó 31-ig d. e. 8 óráig benyújtják.

Kérvényükhöz csatolandó:

a) Bács-Bodrogh megye által kiállított jegyzői vizsgáról szóló bizonyítvány;

b) eddigi magaviseletüket, foglalkozásukat és azt igazoló hatósági bizonyítvány, miszerint az adó- és illetékügy intézését szakavatottan értik s a szerb nyelvet tökéletesen birják.

Ezen állás 500 forint évi fizetéssel lévén javadalmazva, mi havi részletekben a község házi pénztára részéről fizettetik ki.

Kelt Moholon, 1886. évi június hó 15-én.

Mikosevics Antal
jegyző.

Milovanovity Jóó
3-3 bír.

Örök eladás.

Bács-Bodrogh megye, apatini járás, Szónta község határában fekvő birtok, mely 1120 holdból áll, nevezetesen 600 hold szántó, a többi kaszáló és legelő, továbbá 20° cselédlak, 20° istálló és 20° kukorica göréből álló épületekkel együtt **július hó 25-én délután 3 órakor** a szóntai község-házánál nyilvános árverésen el fog adatni. Becs-ár 155,000 frt. Bővebb felvilágosítást ad **Gräber Gyula Szóntán.** 2-1

Bérleti hirdetemény.

Kaufmann Lázár s neje pr.-szt.-iváni lakosok csödtömegéhez tartozó s a pr.-szt.-iváni 241-ik sz. tjkvben foglalt 228. ö. i. számú ház, mely foglal magában 6 szobát és mellékhelyiségeket, gazdasági épületeket stb. **1886. június 16-ik napjától** fogva általam bérbeadatik.

Vértesi Károly,
tömeggondnok.

Árverési hirdetemény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az apatini tek. kir. járásbíróság 2266. számú végzése által Asztalos Pál bogojevai lakos végrehajtó javára Oláh Mihály bogojevai lakos ellen 400 frt tőke, ennek 1886. évi február hó 15. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 51 frt 08 kr perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 380 frtra becsült 2 ló, 1 kocs, 2 üsző, 1 göbe és 5 drb egyéves malacból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladotnak.

Mely árverésnek a 2266./1886. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Bogojeva község-házánál leendő eszközzésére 1886. évi július hó 10. napjának d. e. 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Apatinban, 1886. évi június hó 25. napján.

Oláh János
kir. bírósági végrehajtó.

Árverési hirdetemény.

Bogyán község előjárói közhírré teszik, hogy a község, mint erkölcsi testület tulajdonát képező **italméri regáljog, a hozzátartozó nagykorcsma épülettel és 1 hold 328 □ ölből álló beltelki szántófölddel** 1886. évi október hó 1-től 1889. évi szeptember hó 30-ig terjedő három évi időtartamra nyilvános szóbeli árverés útján **1886. évi július hó 18-án d. u. 3 órakor** a község-háza tanácstermében hasznóbérbe adatik.

Árverezők tartoznak az árverés megkezdése előtt 100 frt bánatpénzt a községi bíró kezéhez letenni.

Egyéb árverési és szerződési feltételek a körgjegyzői irodában Vajszkán betekinthetők.

Bogyánban, 1886. évi június hó 15-én.

Mihájlovits Mihály,
jegyző.

Berkenkovits Marian,
3-3 h. bír.

Kitüntetett:
A gráci 1880. évi orsz. kiállításon elismerési oklevéllel.
A triezsti 1882. évi kiállításon bronz-éremmel.
A bécsi 1883. é nemzetk. gyógyyszerész. kiállításon ezüst-éremmel.
A torontál-megyei gazdas. kiállításon 1884-ben ez. díszoklevéllel.
A budapesti 1885. évi orsz. kiállításon a nagy éremmel haladás- és versenyképességért.

A MOHAI

ÁGNES

FORRÁS

hazánk egyik legszénsavdúsabb

SAVANYUVIZE

kínzó szolgálatot tesz főleg az emésztési zavaroknál s a gyomornak az idegrendszer bántalmait alapul bájában. Általában a víz mindazon kóroknál kiváló nyílvános érdemet, melyekben a szervi élet támogatása és az idegrendszer működésének fölfokozása kívánatos.

Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvend.

Kizárólagos **Édeskuty L.** m. kir. udv. szállítónál
főraktár Budapest.

Ugyiszintén kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Az 1885-ik évi elszállítás

palack 1.800,000 palack.

Zomborban kapható: Falcione Gusztáv, Heindlhofer Róbert, Hrabovszky és Sztrilich, Nikyilá István, Weidinger S és Zs uraknál. — Apatinban: Thész és Emel, Abraham H uraknál; — Hódváron: Ransch Ele urnál. — Bács-Almásán: Scherk Gyula, Rosenbergt Atólf uraknál. — Adán: Dabier Józsefnél.